

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

БАНДУРА

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
І-ІІ рівнів акредитації

Спеціальність “Народна художня творчість”
Спеціалізація “Народне пісенне мистецтво”

Київ – 2006

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

БАНДУРА

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I-II рівнів акредитації

Спеціальність
“Народна художня творчість”
Спеціалізація
“Народне пісенне мистецтво”

Київ 2006

БАНДУРА

Програма

для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
І–ІІ рівнів акредитації. – Київ: “Фірма “ІНКОС”, 2006. – 24 ст.

Укладач

М. В. Добровольська – викладач Миколаївського
вищого державного училища культури

Рецензенти:

О. П. Макаренко – кандидат мистецтвознавства,
зав. кафедрою інструментально-виконавських
дисциплін Миколаївського державного університету
ім. В. О. Сухомлинського, в.о. професора

С. Н. Белоконєв – викладач Київського
обласного училища культури

Відповідальний
за випуск

Т. Ф. Стронько

Редактор

Л. В. Московченко

© Добровольська М. В., 2006
© Державний методичний
центр навчальних закладів
культури і мистецтв, 2006

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс займає одне з центральних місць серед дисциплін у процесі навчання і виховання майбутнього працівника культури. Основна мета – сприяти всеобщому музично-естетичному розвитку студента, формуванню його художнього смаку та виконавських навичок, зображеню свідомості знанням кращих зразків музичної творчості.

Курс містить послідовний виклад основних методичних положень навчання гри на бандурі. Матеріал систематизовано за принципом поступового ускладнення. Найголовнішим є комплексне музичне виховання – прищеплення свідомої любов до музичного мистецтва, образного мислення, прагнення осягнути зміст художнього твору. В процесі навчання викладач повинен постійно стимулювати творчу фантазію студента, привчати його самостійно визначати характер вокально-інструментального твору, аналізувати літературний текст. Вже тоді, коли студент працює над першими одноголосними поспівками, необхідно добиватися виразності виконання, правильного відтворення образного змісту мелодії. Підкреслюючи необхідність вдумливого вивчення кожної п'єси, педагог повинен розкрити особливості музичної мови твору, пояснити темп, динаміку, фразування. Співу та розучуванню нових пісень педагог має приділяти належну увагу на кожному уроці.

Велику роль у процесі виховання бандуриста грає добір репертуару. До індивідуальних планів студента бажано включати насамперед народні пісні і танці. Отже, засвоєння початкових вправ має відбуватися на пісенному матеріалі. Важливе місце в навчальному репертуарі посідають перекладення творів композиторів- класиків, оригінальні п'єси та твори українських композиторів.

На перших уроках з фаху студент здобуває конкретні знання, які закріплюються на уроках із сольфеджіо. Тому успішність роботи студента, особливо на першому етапі навчання, великою мірою залежить від того, як він засвоїв матеріал із сольфеджіо. Дуже важливо під час гри на бандурі стежити за тим, щоб кожний відтворюваний звук контролювався слухом. Основна мета – виховання активного розвиненого слуху. Читання нот з листа є важливою частиною навчального процесу. Воно виховує швидкість і точність моторної реакції на всі знаки, як символи, що несуть музично-змістовну інформацію. Матеріал для читання нот з листа має бути простішим, ніж той, що вивчається в класі. Грати слід в доступному для студента темпі і обов'язково без зупинок.

Ефективність навчання залежить також і від структури уроку. Починати заняття краще з розбору нового твору або відпрацювати п'єси, до виконання яких були зроблені серйозні зауваження. Обов'язково визначити конкретні домашні завдання.

Велике значення у навчальному процесі має постава рук бандуристи, систематична робота над удосконаленням прийомів гри та звуковидобування, виконання штрихів. Педагог повинен наполегливо прищеплювати студентові свідоме ставлення до праці над гамами, арпеджіо, акордами, які є основою техніки гри на бандурі.

РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН З ДИСЦИПЛІНИ “СПЕЦІАЛЬНИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ БАНДУРА” ЗА НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Форма навчання	Строк навчання		Кількість годин на тиждень	Кількість тижнів	Всього годин	Самостійних годин	Вид контролю
	Курси	Семестри					
Денна	1	I	2	17	34	13	Контр. урок
	2	II	2	21	42	15	Залік
		III	2	16	32	13	Залік
	3	IV	2	21	42	15	Іспит
		V	2	16	32	13	Залік
		VI	2	17	34	12	Іспит

Всього навчальних годин – 216

1 Курс

I семестр.

Студент повинен освоїти:

- загальні відомості про бандуру;
- специфіку музичного звука бандури;
- посадку виконавця і положення інструмента під час гри;
- положення правої руки під час гри, положення пальців правої руки під час звуковидобування;
- положення лівої руки під час гри, положення пальців лівої руки під час звуковидобування;
- грати: гами До мажор та ля мінор кожною рукою окремо та освоїти прийоми гри “щипок” та “удар”.

Технічний залік:

- гама До мажор кожною рукою окремо;
- терції, сексти, октави, арпеджіо довге та коротке, тризуви та їх обернення;
- етюд чи одноголосна п'єса.

Контрольний урок.

- два-три твори різного характеру.

ІІ семестр.

Студент повинен:

- вдосконалювати гру на бандурі за допомогою викладача;
- особливу увагу приділяти положенню правої і лівої рук;
- читати етюди з листа;
- освоїти арпеджіо та штрих стакато;
- вміти закомпанувати на бандурі пісенний твір;
- грати: гами Соль мажор та мінор кожною рукою окремо.

Технічний залік:

- гама Соль мажор кожною рукою окремо;
- терції, сексти, октави, арпеджіо довге та коротке, тризвуки та їх обернення;
- одна п'єса або етюд.

Контрольний залік:

- два інструментальних твори різного характеру;
- пісня в супроводі бандури.

2 Курс

ІІІ Семестр. Ознайомлення з поліфонічними творами (з передкладеними для бандури творами Баха, Генделя, Кореллі).

Студент повинен:

- освоїти акорди на чотири звуки;
- оволодіти штрихом глісандо та прийомом флаголет;
- грати: гами Фа мажор та ре мінор разом з басом.

Технічний залік:

- гама Фа мажор разом з басом;
- терції, сексти, октави, арпеджіо довге та коротке, тризвуки та їх обернення;
- одна п'єса або етюд.

Контрольний залік:

- два твори різного характеру;
- пісня в супроводі бандури.

ІV Семестр. Приділяється велика увага технічному розвитку гри на бандурі:

- читання з листа етюдів на різні види техніки;
- освоєння гам Сі-бемоль мажор та соль мінор;

- ознайомлення з харківським способом гри на бандурі (перекидка);
- освоєння прийому тремоло.

Технічний залік:

- гама Сі бемоль мажор разом з басом
- терції, сексти, октави, арпеджіо довге та коротке, тризвуки та їх обернення;
- одна п'єса або етюд.

Іспит:

- поліфонія або п'єса;
- твір крупної форми;
- пісня в супроводі бандури.

П'єси потрібно зіграти на професійному рівні. Твори виконуються з правильним фразуванням, динамічними відтінками, з музичним перевтіленням і проникненням в задум автора та стиль його епохи.

3 Курс

V Семестр. Студент повинен мати уяву про:

- настроювання інструмента;
- закріплення струн на бандурі;
- будову київської бандури.

Студент повинен грати:

- гаму Ре мажор та сі мінор обома руками одночасно;
- володіти всіма прийомами гри на бандурі (удар, щипок, тримоло, арпеджіато, глісандо, флаголет).

Технічний залік:

- гама Ре мажор разом з басом;
- терції, сексти, октави, арпеджіо довге та коротке, тризвуки та їх обернення.

Контрольний залік:

- дві п'єси різного характеру;
- пісня в супроводі бандури.

VI семестр. Приділити належну увагу читанню нот з листа:

- етюди на різні види техніки;
- п'єси полегшеної складності.

Вміти підбирати на слух прості мелодії разом з басом.

Вміти професійно, з майстерністю виконувати твори не тільки на іспитах та залікових уроках, а й на концертних майданчиках.

Технічний залік:

- гама Мі-бемоль мажор разом з басом;
- терції, сексти, октави, арпеджіо довге та коротке, тризвуки та їх обернення.

Iспит:

- поліфонія або п'єса;
- твір крупної форми;
- пісня в супроводі бандури.

Короткі методичні поради

При першій зустрічі зі студентом викладач повинен ознайомити його з історією бандури, будовою, художніми і технічними можливостями інструмента. Необхідно також розказати студенту про провідних бандуристів-виконавців та ознайомити з репертуаром. Засвоєння початкових навичок гри на бандурі бажано проводити на художньому матеріалі (в основному пісенному), а потім закріплювати на вправах, етюдах та п'єсах.

Постава виконавця і положення інструмента під час гри

Розвиток виконавської техніки значною мірою залежить від правильної постави виконавця і тримання інструмента. Виконавець повинен сидіти приблизно на половині стільця, тримаючи корпус рівно, з деяким нахилом уперед. Права нога ставиться під прямим кутом до стільця, ліва знаходиться дещо попереду. Бандуру ставлять на коліна (між стегнами) так, щоб площа верхньої деки була розвернута вліво – тоді звук ліне просто до залу. Ліву руку кладуть на пруг інструмента біля грифа, притискаючи бандуру до корпуса. Необхідно стежити, щоб студент не схиляв голову низько, не піднімав праве плече. Не можна завалювати гриф на ліве плече або занадто нахилятися вправо.

Постава правої руки

Положення правої руки слід розглядати тільки в процесі гри. Воно змінюється залежно від того, в якому регистрі грає виконавець, на якому ряді струн. Але в усіх випадках праву руку слід тримати так, щоб

зап'ясток був трохи вищим від рівня передпліччя. Лікоть треба тримати близько до корпуса, не відводячи вбік. Під час гри пальці правої руки треба тримати заокругленими, вільними, а пучки – розміщені на рівні середини струни перпендикулярно до деки. Під час гри пальці не повинні втрачати контакту зі струнами. Великий палець ставиться рівно, як продовження лінії передпліччя і знаходиться майже на одному рівні з другим пальцем. Щипок він виконує бічною частиною пучки з наступним сповзанням на ніготь, при цьому сам палець відводиться трохи вбік і згодом повертається у початкове положення. Він має описати півколо, не згинаючись. Для другого, третього, четвертого пальців характерний однаковий спосіб звуковидобування. П'ятий палець не бере участі в грі на бандурі. Не рекомендується надто відводити п'ятий палець вбік від четвертого, згинати його “гачком” тощо.

Постава лівої руки

Ліва рука бандуриста повинна бути зігнута в зап'ястку, розміщена на прузі шемстка біля грифа бандури. Великий палець злегка притискує нижню частину грифа, решта пальців заокруглена і наставлена на баси. Під час гри плече і передпліччя лівої руки мають бути підняті вгору. Спосіб звуковидобування – удар. Палець притискує струну, немовби спираючись на неї пучкою, а потім перекочується на ніготь і падає на сусідню струну, даючи змогу звучати попередній.

Робота над інструментальним матеріалом

Робота над інструментальним матеріалом (гамами, вправами, етюдами) – невід’ємна частина навчання гри на бандурі. Вивчення гам – одна з основних форм розвитку техніки інструменталіста. Систематична робота над гамами розвиває правильну координацію пальців, допомагає добитися рівності звучання в різних регістрах, почуття ритму. Основна вимога при грі гам – постійний слуховий контроль. Багато залежить від знання аплікатури. У виконанні гам важливим є підкладання першого, третього, четвертого пальців. Слід стежити за плавністю переходу руки з однієї позиції до іншої. Особливу увагу треба приділити грі вправ, подвійних нот, акордів, арпеджіо. Під час гри потрібно звертати увагу на активність пучки з нігтем та цільність щипка. Після щипка пальці залишаються над струнами і не підгинаються до долоні.

Прийоми та штрихи

Основний прийом гри правою рукою – **щипок**, який виконується пучкою і нігтем, тобто кінчиком пальця, піднімаючи при цьому першу і другу фаланги так, щоб палець залишався над струною і не ховався в долоню.

Удар. Майже випрямлений палець б’є по струні, а потім ковзає з пучки на ніготь іпадає на сусідню струну. Звук при цьому сильніший, ніж при щипку. Прийом цей застосовується для виділення мелодії. Позначається знаком “+” над нотами. Штрих стакато. Коротке уривчасте звуковидобування. Виконується за допомогою заглушення струн пучками пальців.

Тремоло. Швидке, багаторазове повторення одного або більше звуків дає змогу видобути на бандурі безперервний звук довільної тривалості. Виконується на одній або двох струнах за допомогою рівномірних ударів нігтем 2-го пальця (або 2-го і 3-го при виконанні подвійних нот) правої руки поперемінно дотори і вниз, так що ним бандурист користується як медіатором. Для забезпечення більш надійної опори 2-й палець опирається на перший, а кисть правої руки кладеться на сусідні струни. В нотопису позначається словом і від нього тягнеться хвиляста горизонтальна лінія до ноти, на якій слід зупинитися.

Арпеджіато. Акорд (перед ним ставиться вертикальна лінія) виконується на приструнках бандури швидким рухом пальців і легеньким поворотом кисті правої руки вправо. Струни під пальцями швидко і послідовно звучать одна за одною у висхідному русі, починаючи з нижньої. Акорд при цьому звучить “розсипано”.

Глісандо. Швидке ковзання. В нотах цей прийом позначається хвилястою лінією від початкової ноти до кінцевої. У висхідному русі глісандо виконується ковзанням першого, другого або третього пальців по струнах. При низхідному русі бандурист швидко ковзає 2-м або 3-м пальцем, легенько натискаючи на струни.

Флажолет. Позначається маленьким нуликом над нотою. Флажолет звучить октавою вище від записаної ноти. Щоб досягти цього ефекту, потрібно легенько торкнутися середини струни боком нігтьової фаланги першого пальця, а третім пальцем зробити енергійний щипок. При цьому разом з кистю права рука робить рух убік. Для виконання флажолета необхідно точно визначити середину тієї чи іншої струни.

Харківський спосіб гри. Він полягає в тому, що ліва рука бандуриста перекидається через шемсток долонею до деки. Таке положення називається перекидкою. Студент мусить навчитися видобувати окремі звуки першим, другим та третім пальцями лівої руки. Це дає можливість лівою рукою виконувати мелодію на приструнках, а правою супровід і навпаки.

За матеріалами С. Баштана та Л. Омельченка “Школа гри на бандурі” (Київ.: Муз. Україна, 1984 р.).

Самостійна робота студента

I-й семестр

1. Матеріал про походження інструмента “бандура” – 2 год.
2. Видатні бандуристи-аматори, їх творчий шлях – 3 год.
3. Творчий портрет видатного бандуриста Г. Хоткевича – 2 год.
4. Специфіка звуковидобування на бандурі. Прийоми щипок та удар – 3 год.
5. Гама ля мінор – 3 год.

II-й семестр

1. Будова київської бандури – 2 год.
2. Творчий портрет видатного бандуриста, викладача, композитора С. Баштана – 3 год.
3. Читання з листа етюдів К. Черні – 3 год.
4. Відпрацювання прийома арпеджіато в тонічних тризвуках гами – 2 год.
5. Специфіка настроювання та зберігання інструмента бандура – 2 год.
6. Гама мі мінор – 3 год.

III-й семестр

1. Творчість І. С. Баха – 2 год.
2. Творчість Ф. Генделя – 2 год.
3. Історія виникнення ансамблів бандуристів – 3 год.
4. Читання з листа етюдів К. Черні – 3 год.
5. Гама ре мінор. – 3 год.

IV-й семестр

1. Творчий портрет бандуриста, вчителя, композитора В. Герасименка – 3 год.
2. Читання з листа етюдів на різні види техніки (2-й клас) – 3 год.

3. Творчий портрет бандуристки Оксани Герасименко – 2 год.
4. Закріплювання струн на бандурі – 2 год.
5. Харківський спосіб гри на бандурі – 2 год.
6. Гама соль міно. – 3 год.

V – семестр

1. Історія виникнення Київської Державної капели бандуристів – 3 год.
2. Настроювання бандури за допомогою камертони – 3 год.
3. Читання етюдів на різні види техніки. (2-й клас) – 2 год.
4. Пісня в супроводі бандури – 3 год.
5. Гама сі мінор – 2 год.

VI-й семестр

1. Видатні бандуристи сучасності – 3 год.
2. Читання етюдів з листа (3 клас) – 3 год.
3. Гама до мінор – 3 год.
4. Твір полегшеної складності – 3 год.

РЕКОМЕНДОВАНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ РЕПЕРТУАР

1 Курс

Етюди.

- В. Полевої. Веселі етюди для бандури.
Редактор Є. Лур'є. – К.: Мистецтво, 1966
- Етюди для бандури на різні види техніки.
Упорядник В. Петренко. – К.: Музична Україна, 1980
- М. Джуліані. Етюд Соль мажор.
М. Опришко. Школа гри на бандурі. / Загальна редакція А. Омельченка. – К.: Музична Україна, 1967
- В. Кабачок. Етюд До мажор.
В. Кабачок, Є.Юцевич. Школа гри на бандурі. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури, 1968
- К. Черні. Етюд Соль мажор.
С. Баштан, А. Омельченко. Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1984
- М. Дремлюга. Етюд.
В. Петренко. Загальна редакція С. Баштана. Етюди для бандури на різні види техніки. Учбовий репертуар ДМШ. 11 клас. – К.: Музична Україна, 1980
- О. Гедіке. Етюд № 6.
Пед. репертуар бандуриста. Випуск 1. / Упоряд. та переклад А. Омельченка. – К.: Музична Україна, 1967
- М. Дремлюга. Етюд мі мінор.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ. II клас. – К.: Музична Україна, 1978
- А. Лемуан. Етюд Соль мажор.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ. II клас – К.: Музична Україна, 1978

П'сси зарубіжних авторів

- П. Чайковський. Літо.
Бандура. Репертуар бандуриста. Для учнів 1 кл. ДМШ. / Упорядник А. Омельченко. – К.: Музична Україна, 1968
- I. Гайдн. Менует.
Бандура. Репертуар бандуриста. ДМШ 2 кл. / Упорядкування та перекладення М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1978

В. Моцарт. Менует.

Бандура. Репертуар бандуриста. ДМШ 2 кл. / Упорядкування та перекладення М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1978

Й. Бах. Менует.

Бандура. Репертуар бандуриста. ДМШ.2 кл. / Упорядкування та перекладення М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1978

Б. Барток. Менует.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ. 2 кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1978

Г. Гендель. Сарабанда.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ. 2 кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1978

Д. Штейбелт. Адажіо.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ. 2 кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1978

П'еси українських композиторів

Ю. Щуровський. Кінець літа.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 1 кл., / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1977

В. Таловиря. Менует.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 1 кл., / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1977

О. Яворик. Пісня.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 1 кл., / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1977

М. Степаненко. Лялька танцює.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 1 кл., / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1977

Ю. Щуровський. Вальс.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 1 кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1977

Гопак “Гречаники”.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, Ікл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1977

Український народний танець “Горлиця”.

В. Кабачок, С. Баштан. Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1984

Український народний танець “Метелиця”.

В. Кабачок, С. Юцевич. Школа гри на бандурі. – К.: Мистецтво, 1958

Народні пісні

Українська народна пісня “Вечір надворі”.

П'еси для бандури (для молодших класів дитячих музичних шкіл). Перекладення та упорядкування М. Лобка. – К.: Музична Україна, 1975

Українська народна пісня “Ніч яка місячна”.

П'еси для бандури (для молодших класів дитячих музичних шкіл) Перекладення та упорядкування М. Лобка. – К.: Музична Україна, 1975

Українська народна пісня “Ой єсть в лісі калина”.

М. Ключник. Збірник п'ес та пісень для бандури. – К.: Мистецтво, 1965

Українська народна пісня “Тече річка невеличка”.

М. Ключник. Збірник п'ес та пісень для бандури. – К.: Мистецтво, 1965

Українська народна пісня “Ви, музики, хлопці добрі!”

Бандура. Учбовий репертуар для учнів ДМШ, 1 кл. / Упоряд. А. Омельченко. – К., 1968

Українська народна пісня в обр. В. Таловирі “Ягил – ягилочка”.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 2 кл. – К.: Музична Україна, 1978

2 курс

Етюди

К. Черні. Етюд.

А. Опришк Школа гри на бандурі / Загальна редакція А. Омельченка. – К.: Музична Україна, 1967

Л. Шитте. Етюд Ля мінор.

В. Кабачок, Е. Юцевич. Школа гри на бандурі. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва та муз. літератури, 1968

К. Мясков. Етюд мі мінор.

С. Баштан. Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1984

- Г. Гембера. Етюд № 6.
Етюди для бандури на різні види техніки. З кл. Учбовий репертуар ДМШ. – К.: Музична Україна, 1982
- В. Петренко. Етюд № 2.
Етюди для бандури різні види техніки. Учбовий репертуар ДМШ, 4 кл. / Упорядник В. Петренко. – К.: Музична Україна, 1983
- I. Хуторянський. Етюд ля мінор.
Бандура. Учбовий репертуар для учнів ДМШ, 4 кл. / Упоряд. А. Омельченко. – К.: Музична Україна, 1970
- В. Таловиря. Етюд № 7.
Пед. репертуар бандуриста. Випуск № 1. / Упоряд. та передклад. А. Омельченка. – К.: Музична Україна, 1967
- К. Черні. Етюд Соль мажор.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 2кл. Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1980
- Твори зарубіжних композиторів**
- Й. С. Бах. Хорал.
Й. С. Бах. Зошит Анни Магдаліни Бах. Переклад для бандури С. Баштан. – К.: Музична Україна, 1969
- А. Кореллі. Сарабанда.
С. Баштан, А. Омельченко. Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1984
- Г. Гендель. Сарабанда з варіаціями.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 4кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1981
- Ф. Е. Бах. Анданте
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 4 кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1981
- Г. Гендель. Чакона.
Альбом бандуристы. Випуск 1. Учбовий репертуар. / Упорядники С. Баштан, В. Петренко. – К.: Музична Україна, 1987
- Л. Моцарт. Буре.
Альбом бандуристы. Випуск 1. Учбовий репертуар бандуриста. Упорядники С. Баштан, В. Петренко. – К.: Музична Україна, 1987
- A. Рубінштейн. Мелодія.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 2кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1980
- Р. Шуман. Перша втрата.
Збірник п'ес для бандури. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури, 1958
- Р. Шуман. Маленький роман.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 2кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1980
- Твори українських композиторів**
- С. Гулак-Артемовський. Танець з опери “Запорожець за Дунаєм”.
- В. Кабачок, Є.Юцевич. Школа гри на бандурі. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури, 1958
- М. Дремлюга. Сонатина.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 3 кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1980
- К. Яков. Прелюд.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 3 кл. / Упоряд. та передклад. А. Омельченка. – К.: Музична Україна, 1968
- В. Юр'єв. Прелюд.
Пед. репертуар бандуриста ДМШ. Випуск 1. / Упоряд. А. Омельченко. – К.: Музична Україна, 1967
- М. Дремлюга. Гумореска.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 4кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1981
- М. Дремлюга. Прелюдія і фуга.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 4кл. / Упоряд. та передклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1981
- А. Бобир. Віночок з українських народних пісень.
М. Ключник. Збірник п'ес та пісень для бандури. – К.: Мистецтво, 1915
- А. Коломієць. Пісня.
А. Коломієць. Юному бандуристу. / Ред. С. Баштана. – К.: Музична Україна, 1972
- Українські пісні**
- Українська народна пісня “Їхав козак за Дунай”. Обр. Сазонова. Пед. репертуар бандуриста ДМШ. Випуск 1. Упоряд. А. Омельченко. – К.: Музична Україна, 1967

Українська народна пісня "Ой на горі та женці жнуть". Обр. М. Лобка. Пед. репертуар бандуриста ДМШ. Випуск 1. / Упоряд. Омельченко. – К.: Музична Україна, 1967

Я. Степовий. Щебетала пташечка.

С. Баштан, А. Омельченко. Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1984

Українська народна пісня "Ой літає соколонько".

М. Ключник. Збірник п'ес та пісень для бандури. – К.: Мистецтво, 1955

Українська народна пісня "Ішов кобзар чистим полем". Обр. М. Вериківського. Бандура. / Учбовий репертуар ДМШ, 4кл. Упоряд та переклад М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1981

Українська народна пісня "Ой заграйте, музики".

Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. Обр. Ф. Жарка. – К.: Музична Україна, 1967

Українська народна пісня "Козак од юджае".

Обр. В. Войта. Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. Упоряд. В. Войт. – К.: Музична Україна, 1967

Україна, 1987 Українська народна пісня "Ой летіла зозуленька"

Обр. В. Войта. Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. / Упоряд. В. Войт. – К.: Музична Україна, 1987

З курс

Етюди

К. Черні. Етюд До мажор.

В. Кабачок, Е. Юцевич. Школа гри на бандурі. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури, 1968

В. Таловиря. Етюд Соль мажор

С. Баштан, А. Омельченко. Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1984

К. Мясков. Етюд № 9.

Етюди для бандури на різні види техніки. Учбовий репертуар 5 кл. – К.: Музична Україна, 1983

Г. Бернес. Етюд № 1.

Етюди для бандури на різні види техніки. Учбовий репертуар ДМШ, 5кл. / Упорядник В.Петренко. – К.: Музична Україна, 1983

А. Лемуан. Етюд № 1.

Етюди для бандури на різні види техніки. Учбовий репертуар ДМШ, 5 кл. / Упорядник В.Петренко. – К.: Музична Україна, 1983

К. Ерделі. Етюд.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 5кл. / Упорядник А. Омельченко. – К.: Музична Україна, 1970

Ю. Щуровський. Етюд Ре мажор.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 5кл. Упоряд та переклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1982

К. Черні. Етюд До мажор

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 5 кл. /Упоряд. та переклад М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1982

Д. Пшеничний. Етюди №№ 1, 2, 7, 9

Д. Пшеничний. Етюди для бандури. – К.: Державне видавництво образотворчого мистецтва і музичної літератури, 1958

К. Дерінг. Етюд № 5

Педагогічний репертуар бандуриста. Випуск 2. Упоряд. А. Омельченко – К.: Музична Україна, 1967

К. Черні. Етюд.

К.Черні. Етюди в перекладі для бандури. / Упоряд. і переклад. В. Герасименко. – Львів, 1998

Твори зарубіжних композиторів

Й. С. Бах. Прелюдія

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 3 кл. / Упоряд та переклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1980

Г. Гендель. Сарабанда.

С. Баштан, А. Омельченко. Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1984

Й. С. Бах. Лярго.

Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 5кл. Упоряд. А. Омельченко. – К.: Музична Україна, 1970

Л. Бетховен. Менует.

М. Ключник. Збірник п'ес та пісень для бандури. – К. Мистецтво, 1965

- Д. Скарлатті. Ларгето.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 5 кл. / Упоряд та переклад. М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1982
- Л. Моцарт. Менует.
Бандура. Учбовий репертуар ДМШ, 5 кл. / Упоряд та переклад М. Гвоздя. – К.: Музична Україна, 1982
- Ф. Мендельсон. Венеціанська баркарола.
М. Ключник. Збірник п'ес та пісень для бандури. – К.: Мистецтво, 1965
- Ф. Тарега. Гавот.
Пед.репертуар бандуриста. Випуск 1. / Упоряд. А. Омельченко. – К.: Музична Україна, 1967
- В. Моцарт. Колискова
С. Баштан, А. Омельченко. Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1984
- Твори українських композиторів**
- М. Лисенко. “Ой, глибокий колодязю”.
С. Баштан, А. Омельченко. Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1984
- О. Незовибатько. Прелюд.
Бібліотека бандуриста. Випуск 12. – К.: Музична Україна, 1961
- В. Кухта. Скерцо
Три п'єси для бандури. – К., 1953
- Д. Пшеничний. Ноктурн.
Бібліотека бандуриста. Випуск 13. / Упоряд. С. Баштан. – К., 1962
- М. Дремлюга. Елегія.
М. Дремлюга. Концертні твори для бандури. – К., 1974
- К. Ясков. Роздум.
К. Ясков. Твори для бандури – К.: Музична Україна, 1984
- К. Ясков. Пісня.
К. Ясков. Твори для бандури. – К.: Музична Україна, 1984
- С. Баштан. Розповідь.
Бібліотека бандуриста. Випуск 25. / Упоряд. С. Баштан. – К.: Музична Україна, 1963
- М. Дремлюга. Прелюдія
Взяв би я бандуру. Випуск 9. / Упорядн. С. Баштан. – К.: Музична Україна, 1970

- Українські пісні**
- Українська народна пісня “Подоляночка”. Обр. Л. Ревуцького
Солоспів бандуриста. Реп. збірник для ДМШ. – К.: Музична Україна, 1985
- Українська народна пісня “Зоре моя вечірня”.
М. Ключник. Збірник пісень для бандури. – К.: Мистецтво, 1955
- Українська народна пісня “Не питай, чого в мене заплакані очі”.
Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. / Упоряд. В. Войт. – К.: Музична Україна, 1987
- Українська народна пісня “Скажи мені правду”. Обр. В. Войта
Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. / Упорядн. В. Войт. – К.: Музична Україна, 1987
- Українська народна пісня “Ой легіла зозуленька” Обр. В. Войта
Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. / Упорядн. В. Войт. – К.: Музична Україна, 1987
- Українська народна пісня “У вишневому садочку”
Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. / Упорядн. В. Войт. – К.: Музична Україна, 1987
- Українська народна пісня “Чотири воли пасу я”.
Обр. А. Кос-Анатольського. Перекладення В. Войта. Українські народні пісні для голосу в супроводі бандури. / Упорядн. В. Войт. – К.: Музична Україна, 1987

**СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ
МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

1. *Баштан С., Омельченко А.* Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1994
2. *Браудо І.* Артикуляція. – Ленінград, 1961
3. *Кабачок В., Юцевич О.* Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1958
4. *Мандзюк Л.* Звукові барви бандури, як результат свідомої роботи над технікою, – Харків, 2001
5. *Міккінсон Г.* Гра напам'ять. – Ленінград, 1967
6. *Опришко М.* Школа гри на бандурі. – К.: Музична Україна, 1967
7. *Фрейгін М.* Індивідуальність учня та мистецтво викладача. – Москва, 1975
8. *Шульнянов О.* Технічний розвиток музиканта-викладача. – Ленінград, 1973
9. *Мазель Л.* Строение музыкальных произведений. – Москва, 1979

Навчальне видання

БАНДУРА

Програма

для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
І–ІІ рівнів акредитації

Укладач М. В. Добровольська

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 1,39. Наклад 100 прим.

Видавництво “Фірма “ІНКОС”
14116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8;
Тел./факс: (044) 206–47–29, 206–47–21
E-mail: inkos@carrier.kiev.ua,
inkos@ln.kiev.ua

Свідоцтво про внесення суб’єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів
видавничої продукції № 2006 від 04.11.2004 р.